

Helsekompetanse og tannhelse i en ung voksen befolkning

Lene Marita Steinvik snakket om hvorfor helsekompetanse er viktig for å kunne ta gode tannhelsevalg i hverdagen.

 LENE MARITA STEINVIK
 LINDA STEIN

Helsekompetanse er ifølge Helse- og omsorgsdepartementet evnen til å finne, forstå, vurdere og anvende grunnleggende helseinformasjon. Aktualitetsforedraget til Stipendiat Lene Marita Steinvik under NTFs landsmøte tok for seg hvorfor helsekompetanse er viktig for å kunne ta helsefremmende og sykdomsforebyggende tannhelsevalg i hverdagen, samt hennes forskning på helsekompetanse ved UiT Norges Arktiske Universitet.

Helsekompetanse belyses som et svært dagsaktuelt tema, spesielt etter at Verdens helseorganisasjon (WHO) definerte helsekompetanse som en determinant for helse på lik linje med sosioøkonomiske faktorer. Steinvik understreker at hver tredje pasient eller foresatte til en barnepasient man møter på tannklinikken kan ha problemer med å finne, forstå, vurdere og anvende helseinformasjon, ifølge Helsedirektoratets nasjonale utredning av helsekompetansen i befolkningen fra 2021. Videre forklarer Steinvik at et fokus på helsekompetanse i alle ledd vil være med på å styrke helsekompetansen i befolkningen, blant annet ved å referere til den nye folkehelsemeldingen (2023) og den nye helsepersonellkommissjonen, NOU 2023:4.

For tannhelsetjenesten betyr dette at helsekompetanse er like viktig i ledelsen, som blant de som arbeider klinisk med pasienter. Tannhelsepersonell må ha tid til å snakke med pasientene, og ha gode ferdigheter i å tilpasse

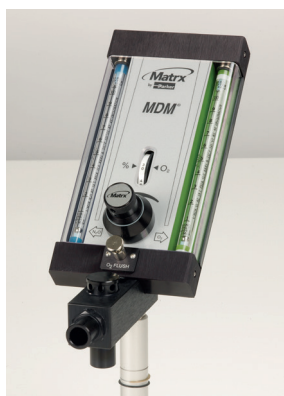
informasjon til den enkeltes helsekompetanse. Videre gir dette pasienter som er bedre rustet til å ta vare på sin egen tannhelse og delta i egen behandling. Et resultat av en slik tilnærming vil være mer samfunnsøkonomiske tannhelsetjenester.

I Steinviks doktorgradsarbeid undersøker hun helsekompetanse, tannhelseatferd og tannhelsetilstanden blant unge voksne. Tannhelsetjenesten er generelt god på sykdomsforebygging blant barn og ungdom, men hvilke helsefremmende og sykdomsforebyggende tannhelsevalg tar disse pasientene egentlig med seg inn i voksenlivet?

Datamaterialet er fra Fit Futures 1 og 3, som er en longitudinell kohortstudie fra 2010 og 2021. Ungdommer i

16-årsalderen fra Tromsø og Balsfjord kommune ble invitert til en helse- og tannhelseundersøkelse, og ble fulgt opp ti år senere som unge voksne. Preliminære resultater viser at mange unge voksne har problemer med å finne, forstå, vurdere og anvende helseinformasjon, og disse ser ut til å bruke tannhelsetjenester mindre regelmessig og mer akutt. Likevel har de fleste unge voksne i dette utvalget ivarett gode tannhelsevaner fra ungdomsårene.

Doktorgradsarbeidet belyser viktigheten av helsekompetanse i tannhelsetjenesten. Tannhelsepersonell kan utgjøre en forskjell i dagens informasjonsrike samfunn for alle pasientgrupper, nettopp gjennom å utvikle sine ferdigheter i å gjøre helseinformasjon forståelig.

Nå finnes vi også i Norge

Utvid klinikkens tilbud - tilby lystgass

X-dental har i over 30 år vært leverandør i Sverige og Finland for både Matrix og Porters lystgassapparater som er markedsledere innen tannhelsetjenesten. Våre teknikere er sertifiserte fra produsentene Porter og Matrix.

Vi er med hele veien, fra nord til sør – i hele Norge.

Kontakt oss:

info@x-dental.se
www.x-dental.se
+46 70-574 55 82

